

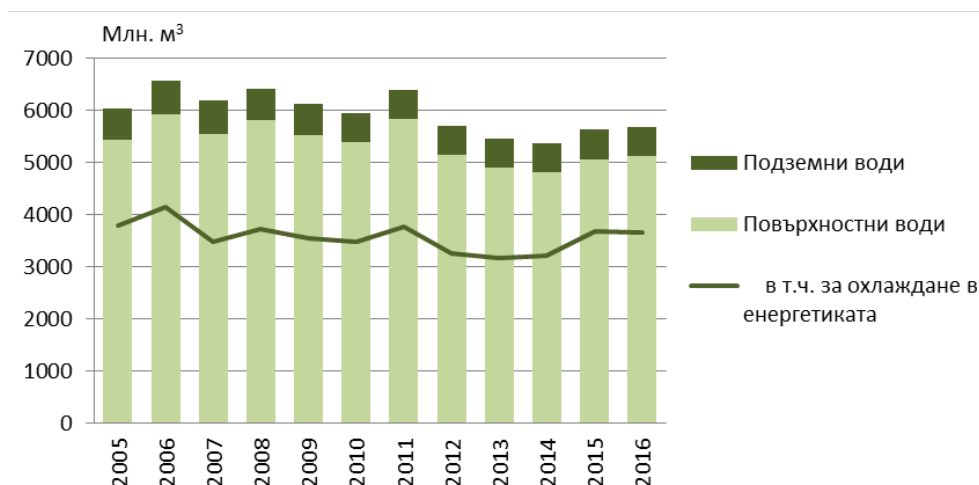
ОКОЛНА СРЕДА ГОДИШНИ ДАННИ ЗА 2016 ГОДИНА

Националният статистически институт представя резултати от годишни изследвания в областта на статистиката на околната среда за 2016 година. Подробни данни по конкретните теми могат да бъдат намерени в рубриката „Околна среда“ на сайта на НСИ: <http://www.nsi.bg>.

1. Води Водовземане

През 2016 г. на национално ниво не се регистрират значими изменения в равнището на водоползване спрямо предходната година. Изетите пресни води за икономиката се оценяват на 5 689 млн. куб. м, или с 1.1% повече спрямо 2015 година. Увеличението е предимно от повърхностните води, докато добивът от подземни води е на равнището на 2015 година. Отчита се намаление на водочерпенето от язовири - с 8.3% спрямо 2015 г. до 2 222 млн. куб. м, за сметка на водоползването от р. Дунав.

Фиг. 1.1. Изети пресни води за страната (без ВЕЦ)

Структурата на водовземането в страната е относително устойчива и през 2016 г. 15.4% от пресните води са добити за обществено водоснабдяване, за селско, горско и рибно стопанство - 16.0%, за охлаждащи процеси в енергетиката - 64.6%, а за други дейности - 4.0%.

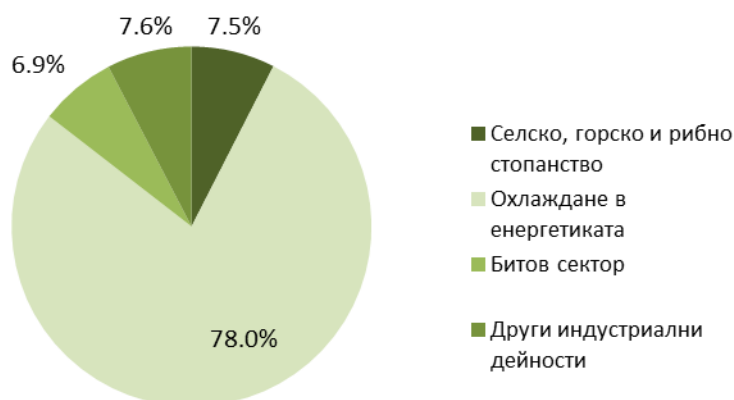
Преобладаващата част от водите са добити за обществено снабдяване в Югозападния (79.8%) и Северния централен район (59.4%), докато в Северозападния и Югоизточния район основната част от необходимите води се осигурява чрез собствено и друго снабдяване (напоителни системи).

Използвана вода

Водата се осигурява чрез обществено снабдяване, чрез хидромелиоративни системи или чрез собствено снабдяване. През 2016 г. общото количество на използваната прясна и непрясна вода в страната е 4 721 млн. куб. м и остава на същото равнище на 2015 година. Основният фактор са водите за охлаждане в енергетиката, тъй като съставляват 78% от използваната вода в страната, но и при тях не се отчита изменение спрямо 2015 година. Търсенето на вода за напояване през 2016 г. спада с 3.3% спрямо 2015 г. до 306 млн. кубически метра. Известен спад се отчита и в сектора на услугите, а потреблението на вода от домакинствата остава на равнището на 2015 година. Не се регистрират съществени изменения в структурата на водоползващите дейности спрямо 2015 година.

Фиг. 1.2. Структура на използваната вода в страната по основни икономически сектори през 2016 година

Най-значими водни количества през 2016 г. са използвани в Северозападния район и Югоизточния район (предимно за индустриални дейности) и в Южния централен район (предимно за напояване).

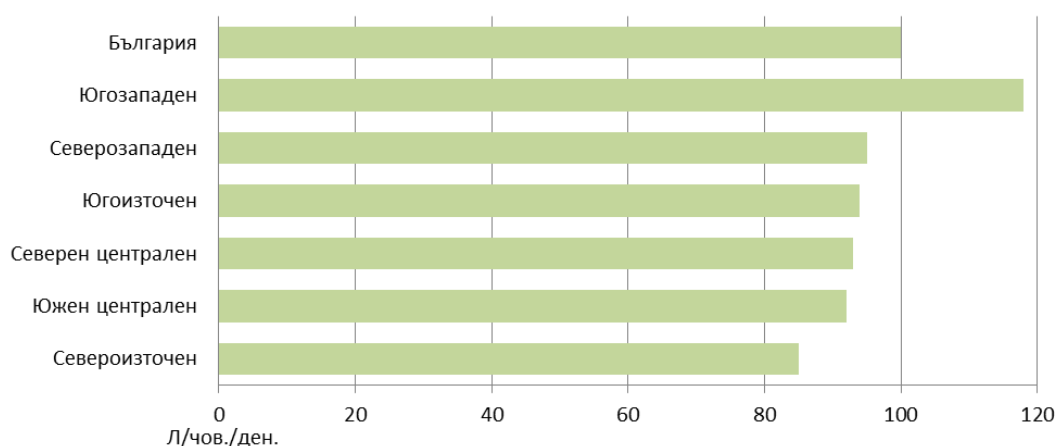
Обществено водоснабдяване

Около 8.3% от използваната вода в страната се осигурява от общественото снабдяване (ВиК). Подадената вода през 2016 г. е 911 млн. куб. м, или с 0.8% повече спрямо 2015 година. Отчетената консумация на вода (фактурирана и нефактурирана) нараства с 3.3% спрямо 2015 г. и достига 394 млн. кубически метра. Преобладаващата част е за водоснабдяване на домакинствата - 65.4% от , за услугите - 11.1%, 13.8% - за индустрията. Нефактурираната вода (за технологични, противопожарни и други цели) съставлява 8.6% от общата консумация.

С обществено водоснабдяване е свързано 99.3% от населението в страната. Потреблението на вода от домакинствата през 2016 г. се оценява на 100 л на ден средно на човек (2015 г. - 99 л/чов./ден.). Над средното за страната е потреблението на вода от домакинствата в Югозападния район (118 л/чов./ден.).

Фиг. 1.3. Потребление на питейна вода от домакинствата, свързани с общественото водоснабдяване през 2016 г., средно на човек (л/ден.)

Общите загуби на вода във ВиК сектора през 2016 г. се оценяват на около 517 млн. куб. м, или 56.8% от подадената вода (57.9% за 2015 г.), които се формират основно по водопреносната мрежа (реални загуби). Дължината на новоизградената и реконструираната/подменената водопроводна мрежа през 2016 г. е 603 км, а общо за периода 2010 - 2016 г. - 3 637 километра. Преобладаващата част от довеждащите и разпределителните водопроводи са изградени преди 1990 г. (86.5%), предимно от етернитови и стоманени тръби (по данни на ВиК, 2015 г.).

Отпадъчни води

През 2016 г. от икономиката са образувани около 420 млн. куб. м отпадъчни води от точкови източници и 3 628 млн. куб. м отработени води от охлаждащи процеси - общо те съставляват 85.7% от използваните води.

Общият обем на отведените отпадъчни води във водни обекти от икономическите дейности, домакинствата и обществената канализация през 2016 г. се оценява на 803 млн. куб. м (без охлаждащите), от които 75.1% са третирани в селищни и производствени пречиствателни станции (72% за 2015 г.).

Нараства относителният дял на индустриалните води, пречистени на място преди отвеждането им във водни обекти - от 64.6% през 2015 г. на 70.2% през 2016 година.

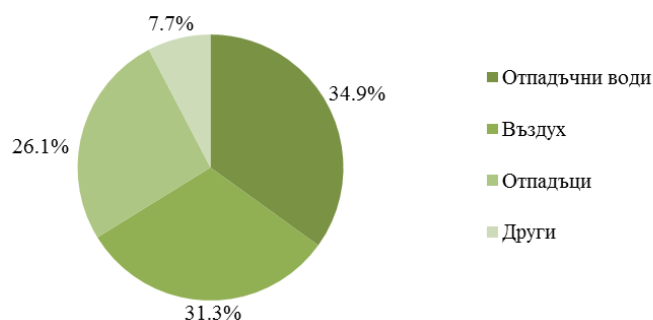
През последните години бяха изградени и модернизирани множество селищни пречиствателни станции за отпадъчни води (СПСОВ). През 2016 г. в страната са регистрирани 174 действащи селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, от които 109 с капацитет над 2 000 еквивалент жители. През 2016 г. са влезли в експлоатация четири нови пречиствателни станции с капацитет над 2 000 еквивалент жители с допречистване след вторичното (отстраняване на азот и/или фосфор).

Относителният дял на населението с услуги по отвеждане на отпадъчните води в обществената канализация през 2016 г. се оценява на 75.7%. Със селищни пречиствателни станции е свързано 63.1% от населението на страната (62.3% - 2015 г.) с преобладаващи вторични методи и методи за допречистване.

2. Дълготрайни материални активи с екологично предназначение

В края на 2016 г. общата стойност на наличните дълготрайни материални активи за околната среда е 9 045 млн. лева. Както през предходните години, така и през 2016 г. с най-голям относителен дял са дълготрайните материални активи за пречистване и отвеждане на отпадъчните води (пречиствателни станции, канализационна мрежа и др.) - 34.9%, следвани от съоръженията за опазване на въздуха - 31.3 %, и за третиране на отпадъците - 26.1%.

Фиг. 2. Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по екологични направления към 31.12.2016 година

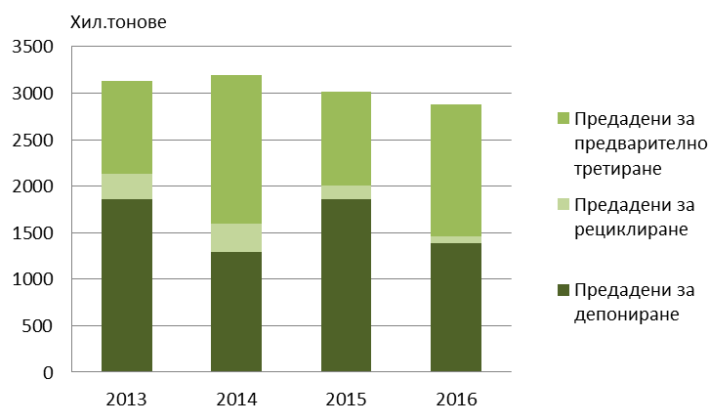

3. Битови отпадъци

Продължава тенденцията на намаление на образуваните битови отпадъци и през 2016 г., като количеството спада до 2 881 хил. т или с 4.3% по-малко спрямо 2015 година. Регистрира се намаление на относителния дял на предадените за депониране битови отпадъци - от 61.6% през 2015 г. на 48.0% през 2016 година. Същевременно се увеличава дялът на битовите отпадъци, предадени за предварително третиране - от 33.3% (2015 г.) на 49.2% (2016 г.).

Фиг. 3.1. Образувани и третирани битови отпадъци

Продължава изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци. Същевременно се закриват изградени в миналото депа за битови отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания. Общият брой на регистрираните депа в експлоатация през 2016 г. е 125, като част от тях са съоръжения от регионалните системи за управление на битовите отпадъци.

Вследствие на въвеждането на организирани системи за сметоизвозване в нови населени места се увеличава относителният дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, и през 2016 г. достига 99.7% от общото население на страната.

Образуваните битови отпадъци средно на човек от населението показват натиска върху околната среда. По този показател България е под средната норма за Европа (480 кг./чов./год.). През 2016 г. количеството на образуваните отпадъци в страната се оценява средно на 406 кг на човек, или с 13 кг по-малко спрямо 2015 година.

Регионалните данни сочат, че през 2016 г. водещо място по образувани битови отпадъци средно на човек има Югозападният район на страната (478 кг/чов./год.), а на последно място е Северозападният район (282 кг/чов./год.).

Фиг. 3.2. Образуван битови отпадъци средно на човек през 2016 г. по статистически райони

